

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
Factors Affecting Innovative Leadership under the Nakhonnayok Primary
Educational Service Area Office

รุสिता เฮงน้อย¹, ปุณณิษฐา มาเชค² และ สุเมธ งามกนก³

Rusita Hengnoi¹, Punniththa Mrazek² and Sumeth Ngamkanok³

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 166920268@go.buu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนจากผู้บริหารกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 และ 4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูสังกัด สพป.นครนายก จำนวน 291 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษา พบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร 2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนจากผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง 4. ตัวแปรพยากรณ์ในภาพรวมสามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 โดยเรียงลำดับ ดังนี้ การสนับสนุนจากผู้บริหาร (X_3) ความคิดสร้างสรรค์ (X_2) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1) สามารถพยากรณ์ร่วมกันได้ร้อยละ 25.60 ได้สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.402(x_3) + 0.380(x_2) + 0.184(x_1) \text{ หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z} = 0.325(Z_3) + 0.284(Z_2) + 0.178(Z_1)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ความคิดสร้างสรรค์; การสนับสนุนจากผู้บริหาร

Abstract

The research aims 1) to factors affecting innovative leadership in the 21st century of school administrators 2) to the levels of transformational leadership, creativity, and administrative support factors 3) to study the relationship between transformational leadership, creativity, and administrative support factors with innovative leadership in the 21st century of school administrators; and 4) to create prediction equations for innovative leadership in the 21st century of school administrators. The sample consisted of 291 school administrators and teachers under Nakhonnayok Primary Educational Service Area Office, selected by stratified random sampling. The research instrument was a 5–level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were mean (M), standard deviation (SD), Pearson's correlation coefficient, multiple regression analysis, and stepwise multiple regression analysis. The research findings were as follows: 1) Factors affecting innovative leadership in the 21st century of school administrators included transformational leadership, creativity, and administrative support factors. 2) Overall and in each aspect, the levels of transformational leadership, creativity, and administrative support factors were at a high level. 3) Transformational leadership factors, creativity factors, and administrative support factors showed a positive correlation with innovative leadership in the 21st century of school administrators at a relatively high level overall and in each aspect. 4) The predictor variables could predict innovative leadership in the 21st century of school administrators in the following order: administrative support factors (X_3), creativity factors (X_2), and transformational leadership factors (X_1), with a combined predictive power of 25.60%. The raw score prediction equation was: $\hat{Y} = 0.402(X_3) + 0.380(X_2) + 0.184(X_1)$, and the standardized score prediction equation was: $\hat{Z} = 0.325(Z_3) + 0.284(Z_2) + 0.178(Z_1)$

Keywords: Innovative Leadership; Transformational Leadership; Creativity; Executive support from Leadership

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา โลกได้เห็นการปฏิวัติดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การทำงาน และการสื่อสารของมนุษย์อย่างรากฐาน การเปลี่ยนแปลงนี้ได้กำหนดโฉมหน้าใหม่ของสังคมโลกในทุกมิติ ตั้งแต่เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีดิจิทัลได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในศตวรรษนี้ "Digital transformation has emerged as a fundamental driver of economic and social progress in the 21st century" ความก้าวหน้าในด้านปัญญาประดิษฐ์ ระบบอัตโนมัติ นานาเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ และพลังงานทดแทนได้เปลี่ยนแปลงสังคมและเศรษฐกิจอย่างลึกซึ้ง โดยเปลี่ยนแปลงลักษณะของการทำงาน การขนส่ง การแพทย์ การศึกษา และการสื่อสาร (University of California Press, 2024) ขณะเดียวกัน โลกในศตวรรษที่ 21 ยังต้องเผชิญกับความท้าทายสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ การเคลื่อนย้ายประชากรโลกได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความขัดแย้ง และการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ ซึ่งจะกำหนดรูปแบบการอพยพในศตวรรษนี้อย่างมาก (World Bank, 2023) แม้ว่าเทคโนโลยีจะสามารถช่วยทำให้โลกเป็นธรรม สันติ และยุติธรรมมากขึ้น และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 ข้อ แต่เทคโนโลยีเหล่านี้ก็สามารถคุกคามความเป็นส่วนตัว บ่อนทำลายความปลอดภัย และสร้างความเหลื่อมล้ำได้เช่นกัน (United Nations, 2024) ดังนั้น การจัดการและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่อย่างรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐบาล ธุรกิจ และบุคคลทั่วไปจะต้องตัดสินใจในยุคนี้ ศตวรรษที่ 21 จึงเป็นช่วงเวลาที่ต้องไปด้วยโอกาสและความท้าทาย ที่ต้องการการปรับตัวของสังคมเพื่อรองรับการเชื่อมต่อที่เพิ่มขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้สามารถเติบโตและพัฒนาได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

จากบทสัมภาษณ์ของคณะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ปี 2566 พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความท้าทายของยุคสมัยปัจจุบันมีความเป็นพลวัตสูง โดยปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารยังขาดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนา ทำให้ไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ นอกจากนี้ ความสามารถในการทำงานเป็นทีมยังมีข้อจำกัด ส่งผลให้การประสานงานและความร่วมมือในองค์กรไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมยังไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ ขาดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาแนวทางใหม่ๆ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรมจากบุคลากรยังมีน้อย และการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในการบริหารจัดการยังไม่ได้รับการนำมาใช้อย่างเต็มที่ ทำให้การขับเคลื่อนการศึกษาไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นในการศึกษาหาปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในด้านเหล่านี้เพื่อหาทางพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของศตวรรษที่ 21

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก และผลการวิจัยจะเป็นข้อมูล

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและภารกิจของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

การทบทวนวรรณกรรม

จากการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (theoretical framework) จากนักวิจัย นักวิชาการ และนักการศึกษา จำนวน 31 ท่าน ได้แก่ Pojanarat, et al (2020); Phakku, et al (2022); Seenuan, et al (2022); Chaichun, et al (2022); Makkaew, et al (2022); Teerasantikul, et al (2022); Phu-ob, et al (2023); Afsar, et al (2020); Ahn, et al (2020); Chen, et al (2020); Cheung, et al (2020); Carmeli, et al (2021); Chan, et al (2021); Choi, et al (2021); Martín-Rojas, et al (2021); Gürlek, et al (2021); Jaiswal, et al (2020); Jyoti, et al (2020); Khan, et al (2020); Li, et al (2020); Miao, et al (2020); Mirkamali, et al (2020); Park, et al (2020); Pham, et al (2020); Puni, et al (2020); Ren, et al (2020); Tuan (2020); Wang, et al (2020); Zhang, et al (2020); Qi, et al (2021); Zhou, et al (2021) พบว่า มีจำนวน 3 ปัจจัยที่มีค่าความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป คือ 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2. ความคิดสร้างสรรค์ 3. การสนับสนุนจากผู้นำ

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อย ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (theoretical framework) จากนักวิจัย นักวิชาการ และนักการศึกษา จำนวน 11 ท่าน ได้แก่ Daengsida (2022); Leithwood, et al (2016); Bass, et al (2018); Yukl (2018); Gibson, et al (2018); Covey (2018);

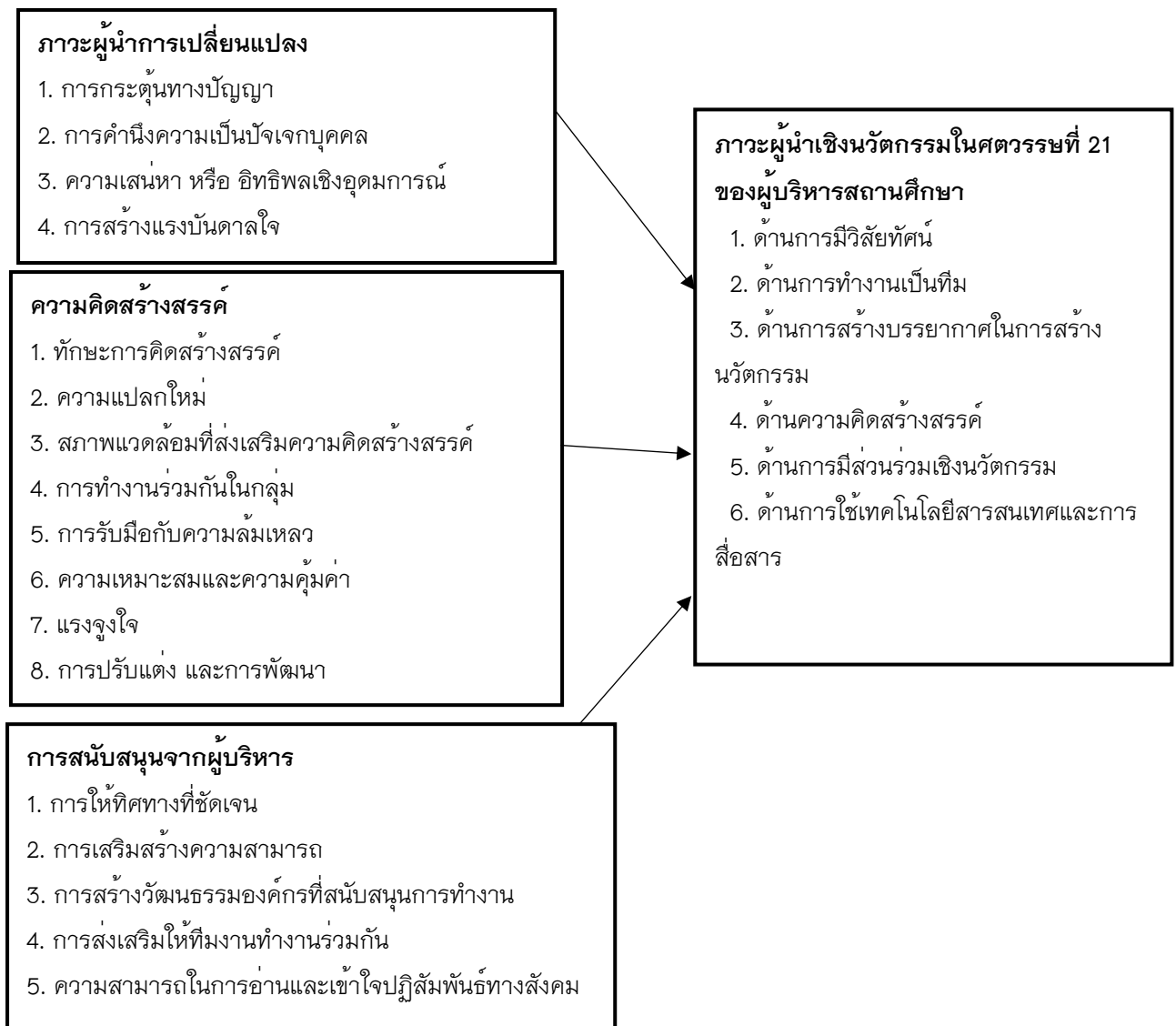
Bass, et al (2018); Podsakoff, et al (2019); Burns (2020); Oke, et al (2020) และ Kouzes, et al (2022) พบว่า มี 10 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ 50% ขึ้นไป ได้องค์ประกอบของด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual framework) จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกระตุ้นทางปัญญา 2) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 3) ความสนใจ หรือ อิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และ 4) การสร้างแรงบันดาลใจ

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อย ด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (theoretical framework) จากนักวิจัย นักวิชาการ และนักการศึกษา จำนวน 19 ท่าน ได้แก่ Amabile (2020); Baer (2020); Damian, et al (2020); Paulus, et al (2020); Runco (2020); Simonton (2020); Weisberg (2020); Zhou, et al (2020); Beghetto (2021); Boden (2021); Paulus, et al (2022); Chaisri, et al (2022); Phongpi, et al (2022); Tansakul, et al (2022); Wattanaporn, et al (2022); Lertwongpaisan, et al (2023); Rattanasiri, et al (2023); Saitong, et al (2023) และ Thongtawee, et al (2023) พบว่า มี 15 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบที่มีเปอร์เซ็นต์ความถี่ 50 % ขึ้นไป ได้องค์ประกอบของด้านความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual framework) จำนวน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 2. ความแปลกใหม่ 3. สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 4. การทำงานร่วมกันในกลุ่ม 5. การรับมือกับความล้มเหลว 6. ความเหมาะสมและมีคุณค่า 7. แรงจูงใจ และ 8. การปรับแต่งและพัฒนา

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อย ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (theoretical framework) จากนักวิจัย นักวิชาการ และนักการศึกษา จำนวน 18 ท่าน ได้แก่ Rattanapraaneet (2020); Kongrod (2020); Srisunthorn (2020); Wilaiwattanakorn (2020); Boonprasert (2021); Sukheejarn (2021); Mongkolrattanakul (2021); Wongsanguan (2021); Supasiri (2021); Wongthaweekiat (2021); Jackson, et al (2020); Caldwell, et al (2020); Avolio, et al (2020); Kouzes, et al (2020); Uhl-Bien, et al (2020); Dinh, et al (2020); Avolio, et al (2021) และ Northouse (2021) พบว่า มี 5 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบที่มีเปอร์เซ็นต์ความถี่ในระดับ 50 % ขึ้นไป ได้องค์ประกอบของด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร เพื่อเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual framework) จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การให้ทิศทางที่ชัดเจน 2) การเสริมสร้างความสามารถ 3) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการทำงาน 4) การส่งเสริมให้ทีมงานทำงานร่วมกัน และ 5) ความสามารถในการอ่านและเข้าใจปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม กำหนดกรอบกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 1,211 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน (Stratified random sampling) โดยกำหนดขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ จำนวน 291 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร และตอนที่ 5 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบแบบสอบถามกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach) เท่ากับ 0.992 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนการวิจัย

1. ผู้วิจัยประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกเพื่อความอนุเคราะห์ในการใช้ชื่อสถาบัน เพื่อเป็นไปตามเกณฑ์จริยธรรมในการวิจัย

2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และนำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์ไปขออนุญาตและความร่วมมือจากคณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกที่ได้รับการลุ่มให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือให้ประสานงานกับคณะครูในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามไปยังไลน์ผู้บริหารหรือผู้บริหารที่เป็นประธานกลุ่ม จะส่งแบบสอบถามไปยังไลน์กลุ่มของสถานศึกษา โดยที่คณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกสามารถตอบคำถามลงในแบบสอบถามออนไลน์ได้เลย โดยข้อมูลทั้งหมดจะลิงค์มาที่ฐานข้อมูล Google Form ที่ผู้วิจัยได้จัดตั้งระบบไว้

5. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างเดือนมีนาคมตั้งแต่วันที่ 1 – 31 มีนาคม 2568 ด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกจำนวน 291 คน โดยมีวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

5.1 เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามออนไลน์ที่ออกแบบในแพลตฟอร์มที่เลือก คือ Google Forms ระบบจัดเก็บข้อมูลอัตโนมัติในรูปแบบดิจิทัล

5.2 ผู้ดำเนินการ คือผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาแบบสอบถาม ประสานงานกับกลุ่มตัวอย่าง และจัดเก็บข้อมูล

5.3 การจัดเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะถูกบันทึกในรูปแบบดิจิทัล (ไฟล์ Excel หรือ CSV) ผ่านระบบจัดเก็บข้อมูลของแพลตฟอร์มที่ใช้ ผู้วิจัยไม่ดำเนินการบันทึกภาพ เสียง หรือข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม เนื่องจากการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามอย่างเดียว

6. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏว่า ได้แบบสอบถามทั้งหมด 291 ชุด นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ จำนวน 291 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนตัวอย่างที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง และส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการส่งไปยังไลน์ผู้บริหารหรือผู้บริหารที่เป็นประธานกลุ่ม จะส่งแบบสอบถามไปยังไลน์กลุ่มของสถานศึกษา โดยที่คณะครู สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกสามารถตอบคำถามลงในแบบสอบถามออนไลน์ได้เลย โดยข้อมูลทั้งหมดจะส่งมาที่ฐานข้อมูล Google Form ที่ผู้วิจัยได้จัดตั้งระบบไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนจากผู้บริหารกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
3. สถิติที่ใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ได้แก่ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ความคิดสร้างสรรค์ และ 3) การสนับสนุนจากผู้บริหาร
2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ตารางที่ 1 ระดับของตัวแปรต้น

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$n = 291$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{x}$	SD		
1. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.41	0.44	มาก	3
2. ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์	4.47	0.33	มาก	2
3. ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหาร	4.50	0.39	มาก	1

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหาร ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น

ตัวแปร	Y	X ₁	X ₂	X ₃
Y	1.00	0.612	0.651	0.668
X ₁		1.00	0.692	0.729
X ₂			1.00	0.752
X ₃				1.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

4. สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จากปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ตารางที่ 3 อำนาจการพยากรณ์ของตัวแปรต้นต่อตัวแปรตาม

อันดับที่	ตัวพยากรณ์	R	R ²	เปอร์เซ็นต์การ ทำนาย
1	X ₃	0.668	0.444	19.89
2	X ₃ X ₂	0.705	0.498	24.80
3	X ₃ X ₂ X ₁	0.715	0.511	25.60

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ได้ร้อยละ 25.60

ตารางที่ 4 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
การถดถอย	31.493	3	10.498	99.911**	.000
ความคาดเคลื่อน	30.155	287	0.105		
รวม	61.647	290			

** $p < .01$

จากตารางที่ 4 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตัวแปรพยากรณ์	<i>b</i>	<i>std. Error</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
การสนับสนุนจากผู้บริหาร (X_3)	0.380	0.264	0.325	4.665**	0.000
ความคิดสร้างสรรค์ (X_2)	0.402	0.093	0.284	4.307**	0.000
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1)	0.184	0.066	0.178	2.795**	0.006
ค่าคงที่	0.151	0.264		0.573	0.567

$$R = 0.715 \quad R^2 = 0.511$$

$$P < .01^*$$

จากตารางที่ 5 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในรูปคะแนนดิบของตัวพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว มีค่าดังนี้ ในตัวแปรการสนับสนุนจากผู้บริหาร (X_3) มีค่าเป็น 0.380 ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) มีค่าเป็น 0.402 และด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1) มีค่าเป็น 0.184 และตัวแปรทั้งสามตัวสามารถทำนายภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อนำค่าสถิติตัวแปรมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.402(X_3) + 0.380(X_2) + 0.184(X_1)$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.325(Z_3) + 0.284(Z_2) + 0.178(Z_1)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เสริมสร้าง "ผู้นำการเปลี่ยนแปลง" ที่มีวิสัยทัศน์และกล้าตัดสินใจ โดยสนับสนุนให้ผู้บริหาร "เปิดกว้างทางความคิด" รับฟังแนวทางใหม่ ๆ และ "มอบอำนาจและทรัพยากร"

เพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fullan (2021) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจและวิเคราะห์บทบาทของผู้นำในการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่าผู้นำทางการศึกษาต้องมีความยืดหยุ่น ความมุ่งมั่น และความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้กับครูและนักเรียนเพื่อให้สามารถปรับตัวและเติบโตได้ในยุคของการเปลี่ยนแปลง

2. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก แยกพิจารณา ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกมีการสร้างวิสัยทัศน์ คือ “องค์กรสมรรถนะสูง มุ่งคุณภาพมาตรฐานสากล บนหลักธรรมาภิบาล สืบสานศาสตร์พระราชา พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ สู่วิถีนาคที่ยั่งยืน” สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวคิพร เสลาหลัก (คิพร เสลาหลัก, 2559) ได้ศึกษาการรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความคิดสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานเชิงนวัตกรรมของพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สังกัดสำนักงานจังหวัดราชบุรี พบว่าพนักงานมีการรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์ และ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก

2.2 ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ด้านการปรับแต่ง และการพัฒนา และด้านแรงจูงใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายกมีการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการศึกษาที่ยั่งยืน และสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายรุ้ง แก้วมณี (สายรุ้ง แก้วมณี, 2565) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทของความคิดสร้างสรรค์ในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างภาวะผู้นำที่สามารถนำพาการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมในโรงเรียนได้

2.3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการทำงาน ด้านการเสริมสร้างความสามารถ และด้านการส่งเสริมให้ทีมงานทำงานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายกมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการ

ศึกษา และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม และพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Doran & Minton (2024) ได้ศึกษากรอบการทำงานที่ครอบคลุมเกี่ยวกับความเป็นผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership), การสนับสนุนจากผู้นำ (Leader Support) และนวัตกรรมของพนักงาน (Employee Innovation) โดยผลการวิจัยพบว่าความเป็นผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงส่งผลบวกต่อการสนับสนุนของผู้นำ ซึ่งจะกระตุ้นให้นวัตกรรมของพนักงานเติบโตขึ้น

3. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูงแยกพิจารณาได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ชัดเจนและสามารถถ่ายทอดให้ผู้ตามเข้าใจและเห็นคุณค่าในเป้าหมายร่วมกันจนกระทั่งกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศแห่งความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ในขณะเดียวกัน การส่งเสริมให้บุคลากรกล้าตั้งคำถาม ท้าทายสมมติฐานเดิม และมองปัญหาจากมุมที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก เพชรช่วย และ สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา (สมนึก เพชรช่วย และ สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา, 2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และพฤติกรรมการทำงานเชิงนวัตกรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 โดยผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และพฤติกรรมการทำงานเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับ สูงทุกปัจจัย

3.2 ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถค้นคิดแนวทางการบริหารจัดการแบบใหม่ที่ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะมองเห็นโอกาสและความเป็นไปได้ที่คนทั่วไปอาจมองข้าม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Szymanski & Henard, 2024) ได้ศึกษาผลกระทบของความคิดสร้างสรรค์ต่อความเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมในองค์กรระดับโลก โดยผลการวิจัยพบว่าผู้นำที่สามารถผสมผสานความคิดสร้างสรรค์เข้ากับการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความท้าทายระดับโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมผ่านการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งด้านงบประมาณ เวลา และบุคลากร รวมถึงการออกแบบโครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่นซึ่งช่วยลดอุปสรรคของการพัฒนานวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Scott & Bruce, 2023) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของผู้นำ

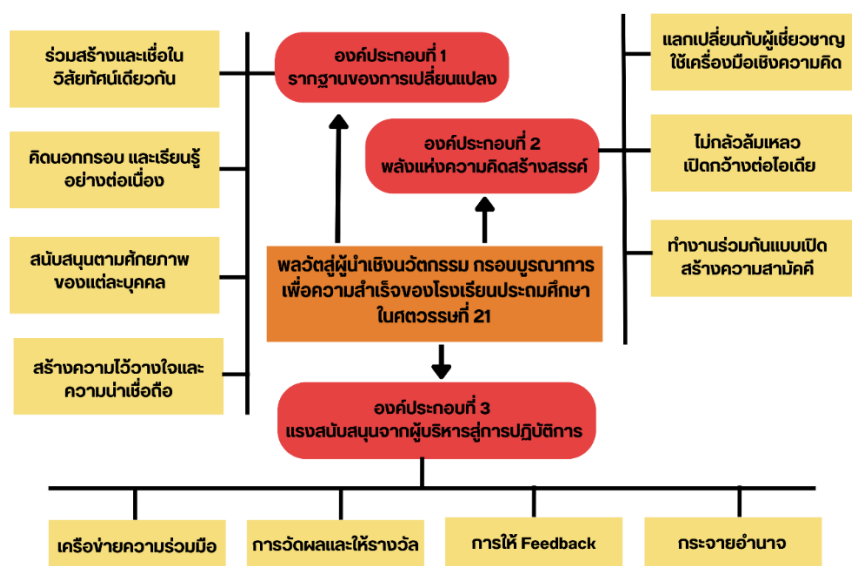

(Leader Support) กับผลลัพธ์เชิงนวัตกรรม (Innovative Outcomes) โดยผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากผู้นำมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความคิดสร้างสรรค์ของพนักงาน ซึ่งส่งผลให้เกิดผลลัพธ์เชิงนวัตกรรมที่สูงขึ้น

4. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผลการพยากรณ์แบบขั้นตอนโดยการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหาร ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยตัวแปรทั้งสามตัวรวมกันสามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ได้ร้อยละ 25.60 ซึ่งปัจจัยการสนับสนุนของผู้บริหารสามารถรวมพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างต่อความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการส่งเสริมให้ผู้บริหาร เปิดใจรับฟังและสนับสนุน โครงการริเริ่มใหม่ ๆ ของครูและบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Bass & Riggio, 2006) ซึ่งเห็นว่าผู้นำที่เป็นแบบอย่างและสร้างแรงบันดาลใจผ่านวิสัยทัศน์และค่านิยมจะสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อนวัตกรรม กล่าวคือ เมื่อผู้นำแสดงความมุ่งมั่นต่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม บุคลากรจะมีแนวโน้มที่จะเดินตามแนวทางนั้น ผู้บริหารมีการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) ซึ่งการสร้างแรงบันดาลใจและการสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับอนาคตเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นนวัตกรรม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

พลวัตสู่ผู้นำเชิงนวัตกรรมบูรณาการเพื่อความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังต่อไปนี้ องค์ประกอบที่ 1 รากฐานของการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่ 2 พลังแห่งความคิดสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 3 แรงสนับสนุนจากผู้บริหารสู่การปฏิบัติการ

พลวัตสู่ผู้นำเชิงนวัตกรรมบูรณาการเพื่อความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21

1. รากฐานของการเปลี่ยนแปลง (Foundation of Change) จุดเริ่มต้นของการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษา ต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถจุดประกายความหวังและสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนในองค์กรเห็นภาพอนาคตที่ต้องการไปถึงร่วมกัน ผู้นำลักษณะนี้จะกระตุ้นให้ทีมงานกล้าที่จะคิดต่าง ตั้งคำถามกับสิ่งเดิม ๆ และมองหาแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาอยู่เสมอ พวกเขาเข้าใจและใส่ใจในศักยภาพของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำพาทุกคนก้าวข้ามความท้าทายและอุปสรรคต่าง ๆ การวางรากฐานที่แข็งแกร่งด้วยความเป็นผู้นำที่มุ่งมั่นสร้างการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ จะเปิดประตูสู่บรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดค้นและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ในสถานศึกษา

2. พลังแห่งความคิดสร้างสรรค์ (Power of Creativity) เมื่อรากฐานแห่งการเปลี่ยนแปลงถูกวางไว้อย่างมั่นคง พลังแห่งความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรในสถานศึกษาจะเริ่มเบ่งบาน ความคิดสร้างสรรค์นี้ไม่ได้หมายถึงเพียงไอเดียที่แปลกใหม่ล้ำสมัย แต่รวมถึงความสามารถในการมองเห็นปัญหาในมุมที่แตกต่าง การเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างชาญฉลาด และการพัฒนาต่อยอดแนวคิดเดิมให้ดีขึ้น พลังนี้มักจะก่อตัวขึ้นจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม การระดมสมองอย่างเปิดกว้าง และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ร่วมกัน โดยมีแรงจูงใจและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้นเป็นแรงขับเคลื่อน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจำเป็นต้องอาศัยพลังความคิดสร้างสรรค์นี้เพื่อค้นหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ การบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ หรือการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนด้วยวิธีการที่ไม่เคยมีมาก่อน

3. แรงสนับสนุนจากผู้บริหารสู่การปฏิบัติการ (Executive Support towards Action/Implementation) แม้จะมีรากฐานที่ดีและมีความคิดสร้างสรรค์ที่เปี่ยมล้นเพียงใด หากขาดซึ่งการสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหาร แนวคิดและนวัตกรรมเหล่านั้นก็อาจจะไม่สามารถเกิดขึ้นจริงได้เลย องค์ประกอบนี้จึงเน้นย้ำบทบาทของผู้บริหารในฐานะ "ผู้ผลักดัน" และ "ผู้อำนวยความสะดวก" ที่จะทำให้ความคิดกลายเป็นความจริง การสนับสนุนนี้มีได้จำกัดอยู่เพียงการให้งบประมาณหรือทรัพยากรเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการให้ทิศทางที่ชัดเจน การมอบหมายความรับผิดชอบและให้อำนาจในการตัดสินใจ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ทุกคนรู้สึกปลอดภัยที่จะลองผิดลองถูก และพร้อมที่จะเรียนรู้จากความผิดพลาด ที่สำคัญคือการส่งเสริมบรรยากาศแห่งความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม เมื่อผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่และรอบด้าน จะเป็นเหมือนน้ำหล่อเลี้ยงที่ช่วยให้เมล็ดพันธุ์แห่งนวัตกรรมงอกงามและเติบโตเป็นรูปธรรม

สรุปนัยสำคัญขององค์ความรู้ โดยสรุป องค์ความรู้ "พลวัตสู่ผู้นำเชิงนวัตกรรมบูรณาการเพื่อความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษาในศตวรรษที่ 21" ฉายภาพให้เห็นว่า การจะสร้างผู้นำที่สามารถนำพานวัตกรรมมาสู่สถานศึกษาได้นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่เป็นผลลัพธ์จากการผสมผสานและทำงานร่วมกันอย่างมีพลังของทั้งวิสัยทัศน์ผู้นำที่มุ่งการเปลี่ยนแปลง พลังแห่งความคิดสร้างสรรค์ของทีมงาน และการสนับสนุนอย่างเข้มแข็งของผู้บริหาร องค์ความรู้นี้ชี้แนะแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าใจบทบาทของตนเองในการสร้างสรรค์และรักษาสถิติของปัจจัยทั้งสามนี้ เพื่อบ่มเพาะวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรมให้หยั่งรากลึกในโรงเรียน และเตรียมพร้อมให้ผู้เรียนเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและสามารถสร้างสรรค์อนาคตในโลกยุคใหม่ได้อย่างแท้จริง

สรุป

จากการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหาร

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกแยกพิจารณา ดังนี้

2.1 ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ดังนั้นผู้บริหารควรวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหาเดิม และแสวงหาวิธีการที่แปลกใหม่ด้วยมุมมองใหม่ ๆ และข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกควรให้ความสำคัญกับการกระตุ้นทางปัญญารวมถึงมีการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหาเดิม และแสวงหาวิธีการที่แปลกใหม่ด้วยมุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม

2.2 ปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ด้านการปรับแต่ง และการพัฒนา ด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ด้านแรงจูงใจ ด้านความเหมาะสมและความคุ้มค่า ด้านความแปลกใหม่ ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ และด้านการรับมือกับความล้มเหลว ดังนั้นผู้บริหารควรวิเคราะห์ปัญหาจากความล้มเหลวร่วมกับคณะครู รวมทั้งชุมชนในบริเวณใกล้เคียง และข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการรับมือกับความล้มเหลว ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ควรวิเคราะห์ปัญหาจากความล้มเหลวร่วมกับคณะครู รวมทั้งชุมชนในบริเวณใกล้เคียง เพื่อร่วมกันวางแผนในการสร้างหรือวางกลยุทธ์ในการหลีกเลี่ยงกับความล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้น

2.3 ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการทำงาน ด้านการเสริมสร้างความสามารถ ด้านการให้ทิศทางที่ชัดเจน ด้านการส่งเสริมให้ทีมงานทำงานร่วมกัน และด้านความสามารถในการอ่านและเข้าใจปฏิสัมพันธ์ ดังนั้นผู้บริหารควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม และความรู้สึกของผู้อื่นควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม และความรู้สึกของผู้อื่น รวมทั้งรับรู้ถึงความรู้สึกของกลุ่มย่อยในการ

ปฏิบัติงานร่วมกัน และข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านความสามารถในการอ่าน และเข้าใจ ปฏิสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม และความรู้สึกของผู้อื่นควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม และความรู้สึกของผู้อื่น รวมทั้งรับรู้ถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มย่อยในการปฏิบัติงานร่วมกัน และสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม

3. เรียงอันดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหาร ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ตัวแปรพยากรณ์ในภาพรวมสามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกโดยเรียงลำดับ ดังนี้ ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้บริหาร (X_3) ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) และปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1) สามารถพยากรณ์ร่วมกันได้ร้อยละ 25.60 ได้สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.402(X_3) + 0.380(X_2) + 0.184(X_1)$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.325(Z_3) + 0.284(Z_2) + 0.178(Z_1)$$

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการบริหารงานโรงเรียนหรือองค์กร ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกควรให้ความสำคัญกับการกระตุ้นทางปัญญารวมถึงมีการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหาเดิม และแสวงหาวิธีการที่แปลกใหม่ด้วยมุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม

2. ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการรับมือกับความล้มเหลว ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกควรมีการวิเคราะห์ปัญหาจากความล้มเหลวร่วมกับคณะครู รวมทั้งชุมชนในบริเวณใกล้เคียง เพื่อร่วมกันวางแผนในการสร้างหรือวางกลยุทธ์ในการหลีกเลี่ยงกับความล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้น

3. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านความสามารถในการอ่าน และเข้าใจปฏิสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประณคึกษานครนยคควรทำควมเข้าใจเกยวกับพฤตกรรม และควมรู้สีกของผู้อื่นควรทำควมเข้าใจเกยวกับพฤตกรรม และควมรู้สีกของผู้อื่น รวมทั้งรับรู้ถึงควมปฏิสัมพันธ์ของกล่มย่อยในการปฏิบัติงานรวมกัน และสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรคึกษาในเชิงคุณภาพว่ามีปัจจัยด้านใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีการ Focus Group จากผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรคึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กับโรงเรียนสังกัดอื่น

เอกสารอ้างอิง

- คิพร เสลาหลัก. (2559). การรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความคิดสร้างสรรค์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเชิงนวัตกรรมของพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสังกัดสำนักงานจังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมนึก เพชรช่วย และสมเดช สิทธิพงศ์พิทยา. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ องค์การแห่งการเรียนรู้ และพฤติกรรมการทำงานเชิงนวัตกรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1,2,3,4,และ 6. วารสารสมาคมนักวิจัย, 22(1), 193–204.
- สายรุ้ง แก้วมณี. (2565). บทบาทของความคิดสร้างสรรค์ในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในโรงเรียน. วารสารการศึกษาและนวัตกรรม, 8(4), 68–83.
- Bass, B. M. & Riggio, R. E. (2006). *Transformational leadership* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Doran, A. & Minton, S. (2024). Transformational leadership, leader support, and employee innovation: A comprehensive framework. *International Journal of Innovation Management*, 28(3), 321–339.
- Emerald Insight. (22 June 2024). *Organizational digital transformation: from evolution to future trends*. Retrieved October 3, 2024, from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/dts-08-2023-0061/full/html>
- Fullan, M. (2021). *Leading in a culture of change: Innovation in educational leadership for the 21st century*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607–610.
- Scott, S. G. & Bruce, R. A. (2023). Leader support and innovative outcomes: The role of creativity and risk-taking. *Journal of Applied Psychology*, 108(1), 145–157.

- Szymanski, K. & Henard, D. H. (2024). The impact of creativity on innovative leadership in global organizations. *International Journal of Innovation Management*, 28(3), 305–324.
- United Nations. (23 January 2024). *The impact of digital technologies*. Retrieved August 5, 2024, from <https://www.un.org/en/un75/impact-digital-technologies>
- University of California Press. (5 May 2024). *Technology and global change*. Retrieved October 7, 2024, from <https://online.ucpress.edu/collection/222/Technology-and-Global-Change>
- World Bank. (11 December 2023). *Global migration in the 21st century: Navigating the impact of climate change, conflict, and demographic shifts*. Retrieved May 6, 2024, from [https://www.worldbank.org/en/news/feature/2023/12/11/global-migration-in-the-21st century-navigating-the-impact-of-climate-change-conflict-and-demographic-shifts](https://www.worldbank.org/en/news/feature/2023/12/11/global-migration-in-the-21st-century-navigating-the-impact-of-climate-change-conflict-and-demographic-shifts)

